

Informe 2022

**Vulneracions de drets de les
persones temporeres a Lleida**

El Punt d'assessorament laboral, orientació social i atenció contra les discriminacions racistes a les persones temporeres és una iniciativa de Fruita amb Justícia Social que té com a objectiu recepcionar, verificar i registrar els casos de vulneracions de drets en el context de la campanya de la fruita de Lleida.

Aquest document que us presentem a continuació, és el primer informe que Fruita amb Justícia Social publica sobre aquestes vulneracions i és fruit de l'anàlisi dels casos que hem atès i gestionat en el Punt d'assessorament entre els mesos de juny i setembre del 2022.

L'assessorament laboral s'ha fet amb el suport i la col·laboració de la CGT Lleida, a qui volem agrair la seva predisposició i compromís per fer possible aquesta tasca.

1. La campanya agrària 2022	4
Context climàtic i les seves conseqüències	4
Participació política de Fruita amb Justícia Social	7
Participació en el dispositiu d'acollida de l'Ajuntament de Lleida	7
2. Radiografia dels casos	8
Resum general	10
Assessorament laboral	11
Dret a l'allotjament	14
Assessorament administratiu	16
3. Valoracions i conclusions	18

1. La campanya agrària 2022

Context climàtic i les seves conseqüències

Enguany, la campanya de la fruita a Lleida s'ha vist marcada per dos fets profundament lligats a fenòmens meteorològics i a les conseqüències del canvi climàtic:

- D'una banda, les fortes gelades que van tenir lloc a principis del mes d'abril. Segons les previsions d'Unió de Pagesos, havien de provocar la caiguda de la producció en fruita de llavor d'entre el 50% i el 60%, i en fruita de pinyol, del 80% de mitjana, fet que suposava unes pèrdues econòmiques estimades en 450 milions d'euros¹. Finalment, la Generalitat va xifrar la davallada de producció en un 30% en la fruita de llavor i en un 70% en la de pinyol².
- De l'altra banda, les onades de calor que van tenir el seu punt àlgid durant el mes de juny i que van mantenir unes temperatures inusualment altes durant la major part de l'estiu. Això va comportar, no tan sols un major enduriment de les condicions de treball al camp, sinó també l'augment dels riscos laborals per exposició a temperatures extremes.

La pèrdua de collita a causa de les gelades ha tingut conseqüències en l'àmbit econòmic i social de la demarcació de Lleida. Entre elles, la disminució en la necessitat de mà d'obra per a la campanya de fruita i que es va traduir en una menor afluència de persones temporeres a les comarques de Lleida. En aquest

---

¹ Aconseguen un pla de xoc per a les gelades

<https://uniopagesos.cat/la-terra/aconseguen-un-pla-de-xoc-per-a-les-gelades/>

² Darrera reunió d'enguany de la Comissió institucional de coordinació de la campanya de la fruita <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/443742/darrera-reunio-denquany-comissio-institucional-coordinacio-campanya-fruita>

sentit, Unió de Pagesos va comptabilitzar una caiguda del 60% de la contractació en la fruita de pinyol, i d'un 40% en la de de llavor³.

Si bé és cert que hi ha un decrement (-4,35%) de l'exportació de fruita, degut a una certa caiguda de la producció per factors climatològics com les gelades i onades de calor, també cal tenir en compte que la fruita i l'horta ocupen el quart lloc en productes d'exportació (darrera els carnis i l'oli) i amb un elevat valor per quilo exportat⁴. El valor de l'exportació no es tradueix en el repartiment equitatiu dels beneficis cap als productors, i no implica millores per als treballadors i treballadores.

Segons dades de la Generalitat de Catalunya, entre l'abril i l'agost del 2022 es van signar 22.004 contractes de treball, 4.535 menys que en el mateix període del 2021 (no s'inclouen els de les centrals fructícoles). El Govern va tramitar 22 ERTO per causa major que afecten 241 treballadors fixos del sector fructícola. A més, enguany, per les circumstàncies excepcionals de la collita, es van realitzar més contractes de menys durada i amb major interrupció i represa⁵.

Al llarg de l'estiu, tant des del Ministeri com des de la Conselleria d'Agricultura es van anunciar ajuts directes als productors del sector afectats per les inclemències meteorològiques⁶. No obstant això, cap de les comunicacions dels organismes oficials va contemplar ajudes econòmiques per a les persones que es quedarien

---

³ La crisi de la fruita a Lleida fa caure les contractacions a menys de la meitat

https://www.ara.cat/economia/crisi-fruita-lleida-contractacions-meitat-temporers_1_4444042.html

⁴ Informe Exportacions agroalimentàries 2022. PRODECA. Generalitat de Catalunya. https://www.prodeca.cat/sites/default/files/2023-02/INFORME_Exportacions-agroalimentaries-2022_1.pdf

⁵ Darrera reunió d'enguany de la Comissió institucional de coordinació de la campanya de la fruita <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/443742/darrera-reunio-denguany-comissio-institucional-coordinacio-campanya-fruita>

⁶ Acció Climàtica convoca la línia d'ajuts per a fer front a les afectacions de les gelades <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/431342/accio-climatica-convoca-linia-dajuts-front-afectacions-gelades-principis-dabril>

sense treballar durant la campanya d'enguany, o veurien reduïda la durada del seu contracte, ja que la seva situació empitjoraria.

Són moltes les persones que, any rere any, venen a Ponent a fer possible la campanya que no disposen de contractes fixos-discontinus, que cotitzen per sota dels dies reals treballats o que es veuen abocades a treballar sense papers o amb els d'una altra persona. És per això que les prestacions establertes per desocupació, no són, al nostre parer, ni adequades ni suficients per abordar les conseqüències de la mala collita d'aquest estiu per aquest col·lectiu. A més a més, un bon nombre de veïns i veïnes de les comarques de Ponent treballen a la campanya de la fruita, essent un dels pocs sectors que ofereixen ocupabilitat malgrat sigui temporal. Una baixa ocupació en la fruita implica també un empobriment de moltes famílies del pla de Lleida; que no veuen pal·liades les seves necessitats amb unes polítiques d'ocupació de qualitat, ni amb ajuts socials que ho compensin.

En aquest sentit, hem observat com des de la patronal i les administracions públiques, se'n fa una valoració positiva per haver evitat l'arribada d'un "excés" de treballadors a les terres de Lleida quan no hi havia tanta necessitat de mà d'obra. No obstant això, aquesta anàlisi amaga una realitat preocupant: l'empitjorament de les condicions de vida de les persones temporeres que no han pogut accedir a cap feina durant aquest estiu com a conseqüència de les gelades.

Al mateix temps, també cal tenir en compte que els costos de producció, com a conseqüència de l'augment de preus -especialment el de l'energia- i la inflació, també en l'alimentació, han tingut un impacte important per a la pagesia.

Quant a l'exposició de les treballadores i treballadors a temperatures extremes, des de Fruita amb Justícia Social i la CGT vam reclamar a les administracions públiques un major control en la implantació de mesures de prevenció en els llocs de treball,

com ara el subministrament d'aigua, la reorganització dels horaris o l'aprovisionament, per part dels contractadors, de la roba adequada per a l'exercici d'aquesta activitat amb garanties.

A mitjans de juny, la vicepresidenta i ministra de Treball, Yolanda Díaz⁷, va anunciar l'activació d'un Pla Especial per protegir treballadors i treballadores dels riscos davant l'exposició a les altes temperatures, amb especial atenció al sector agroalimentari, mitjançant la Inspecció de Treball. No obstant això, més enllà de l'enviament massiu de més de 115.000 cartes per difondre i sensibilitzar sobre els riscos laborals a les empreses, en cap moment va definir de quina manera es concretava aquest Pla. Fruita amb Justícia Social hem sol·licitat al Ministeri de Treball i Economia Social quines van ser les mesures concretes que es van adoptar, no s'ha rebut una resposta que les explicités.

A més, vam sol·licitar a l'Ajuntament de Lleida l'ampliació de l'horari d'obertura del pavelló d'acollida i vam preguntar si es garantia l'accés a l'aigua potable durant tot el dia. Malgrat no haver acceptat la petició d'ampliació de l'horari d'obertura, sí que es va instal·lar una font davant del dispositiu i, segons la Paeria, es van habilitar diversos refugis climàtics repartits per tota la ciutat.

Participació política de Fruita amb Justícia Social

Malgrat que la Comissió de Coordinació de la Campanya Agrària de Lleida, creada al 2021, va néixer gràcies a la proposta i acció política que des de 2018 realitzava Fruita amb Justícia Social, enguany ens hem trobat de nou amb la negativa de la Generalitat de Catalunya de poder-ne formar part.

---

⁷ La Inspección de Trabajo activa el Plan Especial para proteger a trabajadoras y trabajadores de los riesgos ante la exposición a las altas temperaturas
<https://prensa.mites.gob.es/WebPrensa/noticias/ministro/detalle/4120>

Tot i que en formin part altres entitats del tercer sector o, fins i tot, sindicats agraris no representatius com és el cas d'ASAJA, la Plataforma no ha estat mai convidada a la comissió, malgrat el compromís del Govern d'establir vies de comunicació permanents i reunions de treball amb nosaltres.

La delegació del Govern a Lleida, a través de la responsable de l'Oficina del delegat territorial, Montse Bergés, va denegar sense cap argument de pes les dos peticions registrades per Fruita amb Justícia Social per poder formar-ne part.

Participació en el dispositiu d'acollida de l'Ajuntament de Lleida

Malgrat haver-ho sol·licitat en diverses ocasions, el Govern de Paeria també va rebutjar la nostra petició d'incorporar-nos al servei d'assessorament a les persones allotjades al pavelló, al·legant que *“el punt d'assessorament segueix la línia de treball emmarcada en el Pacte Social per Lleida i en col·laboració únicament i exclusivament amb organitzacions sindicals. Per tant, no admet la participació d'altres entitats o organitzacions no sindicals, com seria el cas de l'Associació Fruita amb Justícia Social”*.

És per això que la CGT, organització sindical integrant de la Plataforma, va realitzar la sol·licitud de participació en el Punt d'Assessorament, la qual finalment va ser acceptada. Ara bé, la participació de la CGT en aquest dispositiu es va haver de realitzar sota els advertiments de la regidoria de les Persones, comunitat i agenda 2030, Mariama Sall, de limitar l'atenció a les persones temporeres a qüestions laborals i no *“sobre drets humans”*. Això impossibilita una atenció integral en un context d'extrema vulnerabilitat, en el qual la defensa dels drets laborals -que també són drets humans- intersecciona fortament amb altres drets com ara la no discriminacions per raó l'origen, gènere, l'estrat social i econòmic, etc.

Finalment, cal assenyalar que el calendari de funcionament del pavelló d'acolliment de Lleida no es correspon amb l'inici i final reals de la campanya. La seva obertura l'1 de juny, va motivar que entitats com Arrels Sant Ignasi, Càritas Diocesana de Lleida, Creu Roja, Fundació Jericó, Lleida pels Refugiats i Fruita amb Justícia Social s'ocupessin de l'acollida de persones temporeres durant 13 dies (del 19 de maig a l'1 de juny). Així mateix, el pavelló va ser clausurat el 31 d'agost, quan la campanya encara no s'havia acabat. Paeria, com ja va fer l'any passat, va fer fora desenes de persones del pavelló que es van veure abocades a dormir al carrer i sense cap alternativa residencial. Dies abans del tancament de l'equipament, l'Ajuntament va iniciar el que anomena 'desescalada', que consisteix en no renovar el permís de pernoctació als usuaris, tot i que hi havia places disponibles, segurament per evitar donar la imatge que una munió de temporers abandonaven el dia 31 d'agost el pavelló. Alguns pocs d'aquests usuaris van ser derivats als pisos de l'Empresa Municipal d'Urbanisme.

1. Radiografia dels casos

Cada estiu, en el marc de la campanya de recollida de la fruita de Lleida, Fruita amb Justícia Social habilita diversos canals d'atenció per a les persones temporeres. A banda de la nostra participació al dispositiu d'acollida de la Paeria, a través de la CGT, la majoria de les consultes han continuat arribant a través d'altres canals més informals com el boca a boca, trucades de telèfon, missatges de whatsapp, durant la visita per part d'activistes de la nostra organització a diferents localitats de la comarca o la realització de sessions informatives.

Les condicions de vida de les persones temporeres (precarietat laboral, alta temporalitat, sous baixos, mobilitat permanent, vulnerabilitat i por a perdre la feina si es parla o es denuncia), han marcat l'atenció que hem fet, tot dificultant en moltes

ocasions la sistematització i seguiment dels casos. Malgrat això, hem recollit testimonis d'una quarantena de treballadors, a partir de la qual hem pogut realitzar una diagnosi de les de les diferents situacions que s'han produït al llarg de la campanya.

De les aproximadament 40 persones temporeres que d'una o d'altra manera es van adreçar a nosaltres, hem pogut fer el seguiment de 12 casos de diferent índole, 8 dels quals van ser atesos al servei d'assessorament del dispositiu d'acollida de la ciutat de Lleida.

- **Contactes telefònics i boca a boca**

El fet que un gran nombre de consultes arribessin a través del Whatsapp de Fruita amb Justícia Social o per col·laboradors de la nostra organització, ens confirma la preferència d'establir contacte a partir de xarxes informals només per a dubtes, consultes o informar d'una situació i no per a l'inici de denúncies o altres accions administratives.

- **Visites i sessions informatives**

Enguany, hem visitat el municipi d'Alcarràs, on vam poder establir comunicació amb diverses temporers que de manera informal ens van explicar les seves circumstàncies laborals i situació social durant aquesta campanya.

A més a més, a principis d'agost vam participar en la reunió general de l'Associació de Guineans (Guinea Conakry) d'Alcarràs, un col·lectiu de migrants amb important presència en aquesta localitat. Allí vam poder explicar els drets bàsics recollits en els convenis del camp i de magatzem. Durant el torn obert de preguntes, vam poder detectar les seves principals preocupacions, tant sobre qüestions laborals com administratives, com ara els canvis en la Llei d'estrangeria.

- **Punt d'Assessorament del dispositiu d'acollida de Lleida**

A través de l'acord subscrit amb la Paeria per part de la CGT, vam tenir l'oportunitat, de realitzar 3 tardes d'atenció al Pavelló -massa poques per tres mesos d'obertura del dispositiu- on vam atendre majoritàriament consultes laborals, però també consultes socials o referents a la situació administrativa, que van derivar a una atenció fora del marc del Punt d'Assessorament.

En total es van fer vuit intervencions, de les quals només tres van ser de caràcter laboral, dos més van ser respecte la situació administrativa en què es trobaven aquestes persones, altres dos feien referència al tracte rebut i les condicions del dispositiu d'acollida de Lleida, mentre que la vuitena tenia a veure amb el dret a l'empadronament.

Resum general

- **Per gènere:**

Totes les atencions realitzades aquest estiu s'han fet a homes temporers. Malauradament, no vam poder accedir a les dones treballadores de la campanya, com a conseqüència de la invisibilització i l'aïllament que pateixen bona part d'elles. No obstant això, que no s'hagi pogut documentar cap cas de vulneracions de drets a dones treballadores, no implica que no existeixin, com han documentat alguns mitjans de comunicació⁸.

- **Per tipus de consulta**

---

⁸ "No somos esclavos": el reclamo antirracista de los obreros agrícolas de Lleida
<https://www.lamarea.com/2020/08/07/no-somos-esclavos-el-reclamo-antirracista-de-los-obreros-a-gricolas-de-lleida/>

Tenint en compte els casos, consultes, informacions que ens han arribat, podem distingir dues línies principals d'atenció: l'assessorament en relació a les condicions de treball i compliment del conveni, i l'assessorament en qüestions d'índole administrativa.

Assessorament laboral

Quant a les qüestions relacionades amb les condicions de treball, els assessoraments més demandats han estat al voltant del salaris, els accidents de treball i el dret a l'allotjament.

- **Qüestions relacionades amb la feina**

La major part dels casos que hem atès tenen a veure amb dubtes sobre salaris, hores extra, liquidacions i l'impagament dels mateixos per part dels empresaris als seus treballadors.

En relació al salari corresponent per cada jornada de treball, els treballadors tenen molt interès en conèixer si el preu que cobren per hora és el que han de cobrar. De manera informal, hem pogut confirmar que pagar-los per sota el que fixa el conveni (entre 5€ i 6€ l'hora) és una pràctica habitual, de la qual molts treballadors en son conscients, però com que és comuna i s'hi han trobat en diverses ocasions prefereixen no fer denúncia.

En relació a la quitança o liquidació, col·loquialment coneguda com a “*finiquito*”, les consultes van girar entorn del dret al seu cobrament. Molts temporers van afirmar no haver-la cobrat mai quan han treballat a les campanyes de Lleida i desconeixien si hi tenen dret.

Una altra vulneració habitual que vam poder constatar és el no cobrament de les hores extra i el desconeixement generalitzat per part del treballador de la quantitat a percebre per cada hora que supera la jornada laboral establerta per conveni.

Paral·lelament, també vam detectar com moltes persones no cotitzen totes les hores i els dies treballats. És a dir, una part del salari el cobren de forma irregular 'en B' i, per tant, no computa a la cotització de la seguretat social, amb els perjudicis quant a prestacions que els suposa.

També vam rebre queixes en relació als incompliments del temps de descans que estipula el conveni per als treballadors. Altres informacions i consultes que ens van arribar van ser de persones que treballaven sense contracte, un fet que es nega reiteradament per part dels contractadors, l'acomiadament improcedent de dones embarassades que treballaven als magatzems a les quals no se'ls renovava el contracte i la impossibilitat de queixar-se i/o organitzar-se per les represàlies que suposa.

Una de les casuístiques més freqüents amb les què ens hem trobat és la por i les dificultats a l'hora de denunciar els casos d'incompliment de drets. Pel que fa les vulneracions de drets laborals, les persones temporeres poden ser acomiadades fàcilment si protesten contra aquestes il·legalitats. Simplement, els diuen que ja no hi ha feina per ells. També hi ha casos en què els coaccionen directament: si no s'avenen a les condicions que posa l'empresa, se'ls amenaça amb contractar altres treballadors estrangers que faran la mateixa feina per menys diners.

- **Riscos laborals**

Les condicions de treball tant al camp com als magatzems de fruita i en altres activitats relacionades amb la campanya, comporten importants riscos laborals que és necessari abordar de manera rigorosa per part de les empreses i agricultors.

Com esmentàvem a l'inici d'aquest informe, els efectes del canvi climàtic han agreujat les dures condicions de treball dels temporers. Les altes temperatures de l'estiu són un risc important pels treballadors del sector. Enguany, a conseqüència de les onades de calor, aquest risc s'ha multiplicat exponencialment, per la qual cosa calia que s'adoptessin mesures preventives com ara la reorganització dels horaris de treball, l'augment dels descansos o l'accés continuat a l'aigua.

Tot i que algunes d'aquestes mesures (com ara l'accés constant a aigua fresca) són d'obligat compliment independentment de les onades de calor, molts cops no es compleixen, aguditzant el risc d'accidents laborals deguts a treballar amb temperatures extremes.

Si a aquesta situació hi sumem l'ús de maquinària, el risc d'accidentalitat es dispara. El passat mes de juny un treballador de l'empresa Nufri de Mollerussa va morir en quedar atrapat en una màquina de classificació de fruites. Fruita amb Justícia Social vam exigir l'aclariment dels fets i l'assumpció de les responsabilitats que corresponguessin.

Aquest estiu també hem pogut constatar la desprotecció de molts temporers envers els accidents de treball menys greus. Destaquem les dificultats que tenen per gestionar les seqüeles d'accidents de treball ocorreguts en altres campanyes, en un sector caracteritzat per la temporalitat, l'alta rotació en empreses i la situació de nomadisme d'aquestes persones arreu de l'Estat.

A més, hem conegut casos de persones en situació administrativa irregular que van treballar i van patir ferides o lesions durant la jornada laboral, però que no van gaudir dels seus drets a l'efecte de les contingències professionals.

Aquest estiu, la Paeria també va ocultar la intoxicació alimentària d'una quarantena de temporers allotjats al pavelló. El govern municipal va valorar la campanya de

“tranquil·la i sense incidències” tot i que prop d’un 50% dels treballadors que hi dormien el dia dels fets van patir afectacions a la salut⁹.

Dret a l’allotjament

A finals de juliol, Fruita amb Justícia Social i la CGT vam rebre un avís de treballadors vivint en condicions insalubres al terme municipal d’Algerri. Quan vam anar al lloc dels fets per comprovar-ho, ens vam trobar una situació d’infrahabitatge molt greu (matalassos al terra, manca de divisions entre els lavabos, els dormitoris o l’espai de cuina, bombones de gas sense protecció, sobreocupació de l’espai, etc.) en dues edificacions diferents i ho vam denunciar a la Inspecció de Treball. Arran de la nostra denuncia, Inspecció va acabar sancionant una de les empreses responsables per no garantir les condicions òptimes d’habitabilitat i salubritat d’aquell espai.

D’altra banda, un treballador al qual no se li havia pagat tot el salari que li pertocava ens va alertar sobre les condicions d’un infrahabitatge al municipi de Soses. Quan vam voler comprovar ‘in situ’ aquesta situació, la persona denunciant va fer marxa enrere al·legant que ja li havien pagat i que no volia denunciar la resta d’il·legalitats. La vulnerabilitat econòmica i la precarització que viuen a causa de la seva situació administrativa fa que moltes d’elles desconfiïn de les eines administratives i judicials per denunciar aquests fets.

Segons la Generalitat de Catalunya¹⁰, l’ocupació dels allotjaments públics per a temporers, des de l’inici de la campanya fins a data de 23 de setembre, va ser del

---

⁹ La Paeria oculta la intoxicació alimentaria d’una quarantena de temporers allotjats al pavelló <https://fruitaambjusticia.wordpress.com/2022/09/09/intoxicacio-alimentaria-temporers-allotjats-pavello/>

¹⁰ Darrera reunió d’enguany de la Comissió institucional de coordinació de la campanya de la fruita <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/443742/darrera-reunio-denquany-comissio-institucional-coordinacio-campanya-fruita>

23% de mitjana, arribant al pic màxim, amb un 35%, a mitjans d'agost. També va detectar el repunt de casos de manca d'habitatge que s'han traduït en forma d'assentaments irregulars i d'infrahabitatges. Tot plegat, fa evident que la manca de planificació de les administracions públiques quant a allotjament destinat a aquests treballadors i la vulneració del dret a l'habitatge per part dels contractadors, continua sent un aspecte clau de les campanyes de fruita a Lleida.

Una altra qüestió especialment greu és l'actuació de la regidora municipal, Mariama Sall, que va reconèixer, en una reunió amb diverses entitats que s'havien allotjat treballadors agraris en pisos de l'Empresa Municipal d'Urbanisme i en el dispositiu d'acollida públic als Camps Elisis als quals el contractador no els havia ofert allotjament¹¹. Malgrat que això suposi una vulneració flagrant del conveni laboral, la regidora va afegir que la Paeria no havia interposat cap denúncia davant la Inspecció de Treball. Aquesta actuació perpetua, en connivència de les administracions públiques, la impunitat dels contractadors que no compleixen el conveni, la qual cosa fa molt difícil acabar amb la vulneració de drets dels treballadors que suposen aquestes pràctiques.

En aquest sentit, cal recordar que enguany, la Inspecció de Treball i la Seguretat Social van sancionar l'empresa Monjo SPC, denunciada l'estiu passat per Fruita amb Justícia Social i la CGT, per oferir salaris per sota del què estipulava el Conveni col·lectiu agropecuari de Catalunya. El 3 d'agost de 2021, membres de la plataforma en van ser testimonis davant el Pavelló de Fira de Lleida¹².

---

¹¹ La Paeria no va denunciar a Inspecció de Treball irregularitats d'ETT i empreses fruiteres
<https://fruitaambjusticia.wordpress.com/2022/10/28/paeria-no-denunciar-inspeccio-treball/>

¹² Sancionen l'empresa denunciada per Fruita amb Justícia Social i la CGT l'estiu passat
<https://fruitaambjusticia.wordpress.com/2022/07/06/sancionen-empresa-denunciada-per-salaris-sota-conveni/>

Des de Fruita amb Justícia Social reiterem la necessitat que les administracions públiques actuïn a través d'Inspecció de Treball per garantir el dret a l'allotjament dels treballadors del camp i perquè se sancionin els responsables d'incomplir-ho.

Assessorament administratiu

Quant a les qüestions administratives, els assessoraments més demandats feien referència a l'empadronament, la residència i l'asil.

- **Dret a l'empadronament**

L'empadronament és un dret de totes les persones que viuen a l'Estat espanyol, via d'accés a altres drets reconeguts com ara l'educació o la salut. La manca de sensibilització i de formació de bona part dels càrrecs electes de la demarcació de Lleida i part del personal de l'administració pública, fan que no es doni sempre compliment al marc legal vigent.

Hem pogut constatar que no hi ha polítiques actives per promoure i garantir el dret a l'empadronament a les persones migrades per part de l'administració. Fins i tot, alguns ajuntaments són reacs a empadronar en dependències municipals a les persones sense domicili fix, tal i com marca la llei. Una de les localitats on tenen més dificultats per empadronar-se és Alcarràs, on també hi hem trobat temporers dormint al carrer.

Una altra trava detectada, és que un cop que els ajuntaments accedeixen a garantir l'empadronament, reclamen als sol·licitants una sèrie de proves i documentació que no són imprescindibles per aconseguir-lo. Moltes vegades el tràmit administratiu i burocràtic s'allarga excessivament en el temps per la qual cosa no respon ni resol les necessitats d'aquestes persones.

En el cas concret de la ciutat de Lleida, valorem positivament el recent protocol d'empadronament aprovat pel govern municipal pel seu caràcter garantista amb el dret d'empadronament i la seva relativa agilitat. No obstant això, aquest estiu també hem detectat que no tots els treballadors de la Paeria coneixen amb exactitud el protocol i donen informacions incorrectes del procés a seguir. Un altre problema a tenir en compte és la falta de cites durant la temporada d'estiu a l'Oficina municipal d'atenció ciutadana, fet que retarda i dificulta l'accés als tràmits del padró.

Com hem exposat anteriorment, estar inscrita o inscrit al padró municipal obstaculitza l'accés a drets bàsics, ja que l'empadronament és un requisit per fer tràmits i procediments necessaris per a la vida diària. Les persones que no tenen un pis en propietat o no disposen d'un contracte de lloguer tenen molts obstacles per accedir a l'empadronament. Per aconseguir-lo, n'hi ha que es veuen abocades a pagar fins a més de 300 euros, -enguany hem atès un cas-, a propietaris d'un pis perquè els permetin empadronar-se al seu domicili per agilitzar els tràmits.

- **Regularització i asil**

La situació d'irregularitat administrativa d'alguns treballadors i treballadores temporers, els condiona les oportunitats i els situa en els marges del sistema. Només poden buscar feina en el mercat informal, només poden accedir a l'allotjament a través de relloguers, s'exposen a pràctiques abusives i d'explotació i tenen escasses possibilitats d'accedir als sistemes de provisió de benestar social.

La patronal i les diferents administracions es neguen a reconèixer aquestes persones com a treballadores de la campanya agrària, tot reduint el problema únicament i exclusivament a la Llei d'Estrangeria, competència del govern de l'Estat

Espanyol. Aquesta invisibilització facilita que altres persones s'aprofitin de la situació i cometin abusos i vulneracions greus.

En aquest sentit, un dels casos més destacats que vam atendre, va ser l'estafa a un home en situació administrativa irregular que feia tres anys que treballava a les campanyes de Huelva i Lleida sense poder accedir a la regularització. A principis de setembre, aquest treballador va conèixer un home que li va oferir un contracte de feina a canvi de 2.200€ per poder obtenir el permís de residència i de treball i, així, poder regularitzar la seva situació. Un cop fet el pagament i rebut el contracte, va detectar que la "contractació" no es feia efectiva i que els documents que havia rebut eren falsos. Quan va intentar reclamar els diners, la persona que li havia ofert el tracte havia desaparegut sense deixar rastre.

Altres de les gestions que hem realitzat, han estat derivar a entitats especialitzades casos d'informació sobre asil i sobre denegació del mateix que vam rebre de persones recent arribades al nostre territori. Segons dades de la Comissió Catalana del Refugiat, l'Estat espanyol denega el 95% de peticions d'asil deixant sense protecció les persones refugiades¹³.

2. Valoracions i conclusions

Fruita amb Justícia Social i la CGT hem volgut recollir en aquest informe totes les actuacions que hem realitzat en el Punt d'assessorament les tres tardes que Paeria ens va adjudicar entre els mesos de juny i setembre del 2022. Durant aquest temps hem treballat des d'una perspectiva d'accessibilitat i inclusió social, buscant garantir el dret al dret. Cal tenir en compte que el servei es va dur a terme

---

¹³ Espanya ha denegat el 95% de peticions d'asil

https://www.ara.cat/societat/espanya-ha-negat-peticions-asil-refugiats_1_1128149.html

principalment gràcies al treball voluntari dels i les activistes de la nostra organització i les aportacions econòmiques de persones solidaries.

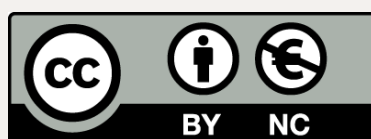
Per a nosaltres, fer aquest recull té una triple intencionalitat: visibilitzar l'impacte de la violència i les vulneracions de drets que pateixen els treballadors i les treballadores del camp i dels magatzems de fruita, generar debat públic amb l'objectiu d'afavorir la implantació de polítiques públiques que siguin respectuoses amb els drets humans, i sensibilitzar al voltant de les situacions que es viuen habitualment durant la campanya de la fruita a Lleida davant de les administracions competents perquè s'adoptin mesures correctores.

A mode de conclusió, volem destacar que:

- La campanya de recollida de la fruita dolça de Lleida 2022 ha estat una campanya atípica degut a les condicions meteorològiques conseqüència del canvi climàtic. No obstant això, les administracions no van preveure ni adoptar mesures extraordinàries per pal·liar els efectes d'encara més precarització i vulnerabilitat dels treballadors i treballadores del sector. Ni s'han pres mesures per frenar els impactes del canvi climàtic, del qual l'agroindustria n'és una de les principals causants.
- Constatem la dificultat per recepcionar, verificar i registrar els casos de vulneracions de drets en el context de la campanya de la fruita de Lleida com a conseqüència de la situació de vulnerabilització que viuen les persones treballadores i les través imposades per l'administració. La repressió, la por i la desconfiança exclouen una part important d'aquestes persones de l'accés als mecanismes de denúncia i al compliment dels seus drets.
- Les administracions públiques continuen d'esquenes als problemes estructurals i a les vulneracions de drets que viuen els treballadors i

treballadores temporeres. Continuen impulsant mesures "d'emergència" i només de caràcter pal·liatiu, sense anar a l'arrel dels problemes. Constatem, també, un menyspreu important envers les organitzacions antiracistes i defensa dels drets humans.

- Ens preocupa l'extrema invisibilització que pateixen les dones treballadores de la campanya. Considerem que l'opacitat al voltant de les seves condicions de vida, facilita que es puguin estar vulnerant els seus drets amb una impunitat alarmant. Reclamem a les diferents administracions públiques que posin en funcionament polítiques laborals i socials amb una perspectiva de gènere i feminista.
- El compliment del conveni laboral -val a dir, obsolet-, es troba en una situació crítica i no es dota de recursos suficients perquè es duguin a terme les inspeccions i els controls necessaris que ajudarien a revertir la situació. Els salaris i l'allotjament continuen sent les dos qüestions cabdals sobre les quals s'hauria de concentrar l'atenció per part de les administracions públiques.
- Cal abordar amb urgència la derogació de la Llei d'Estrangeria que exposa milers de persones a situacions d'explotació, abusos i vulneracions dels seus drets fonamentals recollits en la legislació vigent. El sistema de producció i econòmic capitalista i el racisme estructural són dos cares de la mateixa moneda que devasten gairebé amb total impunitat.

**Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement-NoComercial 4.0
Internacional de Creative Commons**

Edició: Lleida, desembre 2022